



## “ÇAĞA ÇOLUK DAVAR DOLUK” İKİLEMESİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME\*

Çimen ÖZÇAM\*\*

### ÖZET

Anlamı kuvvetlendirmek ve zenginleştirmek, söyleyişe ahenk katmak, iki kelimeyle bir kavramı anlatmak amacıyla başvurulan ikilemeler, kelimelerin tekrar edilmesi veya anlamca aynı, sesleri birbirine benzeyen kelimelerin tekrarıyla oluşan birimlerdir. Her yazı dilinde olduğu gibi farklı ağızlarda da ayrı bir mantık, karakter ve şahsiyet söz konusudur ki bu farklılıklar ağızları birbirinden ayıran faktörlerin başında gelmektedir. “Mahallî kelimeler” dediğimiz kullanımlarla oluşturulan “ikileme”, “üçleme” veya “dörtlemelere” de ağızlarda sıkça rastlanılmaktadır. İkilemeleri belli kelime türleri ve kurallarıyla sınırlamak da mümkün değildir. Elazığ ve yöresi ağızlarında da dikkat çekici bazı ikilemeler yer almaktadır.

Bu çalışmada, Elazığ ve yöresi ağızlarında kullanılan “çağa çoluk davar doluk” ikilemesi üzerinde durulmuştur. Çeşitli kaynaklardan faydalanılarak, ikilemede yer alan kelimelerin anlamları belirtilmiştir. İkilemenin şekil özelliğine dikkat edersek, ikilemeyi oluşturan kelimeler -yazı dilinde kullanımından farklı olarak- yer değiştirmiştir diyebiliriz. Çünkü ikilemenin gerek yazı dilinde, gerek ağızlarda olsun kullanımı “çoluk çocuk (çağa)” şeklindedir. Burada geçen “çağa” kelimesi “çağa, bebek”, “çoluğ” ‘ev halkı, aile’ anlamlarına gelir. “Davar” kelimesi sözlüklerde “1.koyun ve keçiye verilen ortak ad. 2.koyun veya keçi sürüsü” olarak geçer. “Davar doluk” ikilemesi bir “dörtleme”nin içerisinde ikinci öge durumunda olduğu için buradaki değişim de “çoluk” kelimesine uygun olarak gerçekleşecektir.

Elazığ yöresi ağızlarındaki bu söyleyiş, genellikle uzun süredir birbirlerini görmeyen kişilerin ya da gurbetteki insanların, birbirlerinden veya başka kişilerden haber almak için kalıplaşmış olarak kullandıkları bir ifadedir.

**Anahtar Kelimeler:** İkileme, ağız, dörtleme, Türkçe, mahalli kelime.

\* Bu dört kelimedenden oluşan kullanım yanında, çağa çoluk / davar doluk şekliyle ayrı ayrı kullanımları da olduğu için ikileme olarak isimlendirdik.

**Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.**

\*\* Yrd. Doç. Dr. Fırat Üniv. İnsani ve Sos. Bil. Fak. Türk Dili ve Edeb. Bölümü, El-mek: cozcaml@firat.edu.tr

## AN EVALUATION UPON THE REDUPLICATION “ÇAĞA ÇOLUK DAVAR DOLUK”

### ABSTRACT

Reduplications applied in order to strengthen and enrich meaning, bring utterance into consonance, describe a concept in two words, are units formulated by repeating different words or words of which sounds are similar to each other, but different in meaning. As in literary language, each dialect has its own mentality, characteristics and identity, so these differences are the foremost factors distinguishing dialects from each other. “Reduplication”, “triplication” or “quadruplications” constructed with usages we call “local words” are often encountered in dialects. It is impossible to limit reduplications within specific word types and rules.

Elazig and its neighbourhood also include some striking reduplications. In this study, the reduplication “çağaçolukdavardoluk” used in dialects of Elazig and its neighbourhood was emphasized. The meanings of the words within the reduplication were pointed out by making use of diverse sources. When focused on the form of its first unit, it can be claimed that the words constructing the reduplication are replaced as differently from literary language. Because, the reduplication is used as “çolukçocuk (çağa)” both in literary language and dialects. In this reduplication, the word “çağa” refers to “child, baby”, the word “çoluğ” refers to “household, family”. The word “davar” refers in dictionaries to 1. mutual name given to sheep and goat, 2. sheep and goat herds. As the reduplication “davardoluk” is the second unit in a “quadruplication”, the change in it will happen in accordance with the word “çoluk”.

This utterance in the dialects of Elazigneighbourhood is a stereotyped expression used by people who do not see each other for a long time or are abroad, in order to get news from each other or another people.

**Key Words:** Reduplication, dialect, quadruplication, Turkish, local word.

Anlamı kuvvetlendirmek, anlatımı daha güçlü bir hâle getirmek ve zenginleştirmek, söyleyişe ahenk katmak, iki kelimeyle bir kavramı anlatmak amacıyla başvurulan ikilemeler, kelimelerin tekrar edilmesi veya anlamca aynı, yakın yahut zıt olan ya da sesleri birbirine benzeyen kelimelerin tekrarıyla oluşan birimlerdir.

Türkçemizin en eski yazılı kaynaklarından itibaren ikilemelerle çokça karşılaşmaktayız. “Göktürk yazıtlarında 15, Uygur Türkçesinde 262, Kutadgu Bilig’de 197, DivanüLûgati’t Türk’te 162 ve yine Nehcü'l-Ferâdîs, Kısasü'l-Enbiyâ ve Mukaddimetü'l-Edeb gibi Harezmi dönemi eserlerinde pek çok ikilemenin yer aldığı konuyla ilgili çalışma yapanlar tarafından ortaya konulmuştur.”<sup>1</sup>

<sup>1</sup> Ercan Alkaya, “Orta ve Doğu Karadeniz Ağzlarında Görülen İkilemeler Üzerine Bir Değerlendirme” *TurkishStudies*, Volume 3/3 Spring 2008, s. 38.

Her yazı dilinde olduğu gibi farklı ağızlarda da ayrı bir mantık, karakter ve şahsiyet söz konusudur ki bu farklılıklar ağızları birbirinden ayıran faktörlerin başında gelmektedir. “Aynı dilin kelimeleri de kendi içinde bağımsız birer şahsiyete sahiptirler. Kelimeler, sadece “seslerden meydana gelmiş anlamlı birlikler” olarak görülmemeli; onların şahsiyeti, karakteri, itibarı ve sosyal işlevleri de dikkate alınmalıdır.”<sup>2</sup>

Yazı dilinde kullanmadığımız, ancak bazı yörelerde halk arasında kullanılan ve adına “mahallî kelimeler” dediğimiz kullanımlar da bulunmaktadır. Bu tür kelimelerle oluşturulan “ikileme”, “üçleme” veya “dörtlemelere” de ağızlarda sıkça rastlanılmaktadır.

Türkçenin hemen her döneminde olduğu gibi bugün kullanılan Anadolu ağızlarında da özgün ikilemelerle sıkça karşılaşmaktayız. Elazığ ve yöresi ağızlarında da, bu anlamda, dikkat çekici bazı ikilemeler yer almaktadır.

Anlamı kuvvetlendirmek için başvurulan bu ikilemelerin en yaygın şekillerinden birisi, aynı sözcüğün ön sesinin değiştirilerek tekrarlanmasıyla kurulan ve ikinci kelimenin genellikle m- sesiyle başladığı ikilemelerdir: *bezli mezli; atına matına; hocalara mocalara; çorapları morapları; golonamolona* (kolonya molonya); *yasahmasah; goçmoç; gundahlıhmundahlıh* (kundaklıkmundaklık) vb.<sup>3</sup>Bununla birlikte bölgede: *afur küfür et-*(EYSV. 2), *ayın uyun* (EYSV. 11), *aynızbuynuz* (EYSV. 11), *bakış görüş et-* (EYSV. 14), *bola töke ol-* (EYSV. 22), *cellik cücük* (EYSV. 28), *cingircingir* (EYSV. 30), *cop cop etmek* (DS. 891) (EYSV. 32), *dangul dungul* (EYSV. 51), *düzüm düzüm* (EYSV. 61), *farşmalamat et-* (EYSV. 71), *gıvışgıvış et-* (DS. 2064) (EYSV. 89), *hap hap et-* (DS. 2278) (EYSV. 103), *herenkperenk ol-* (EYSV. 107), *heye yoğa* (EYSV. 108), *imi timi yoh* (EYSV. 120), *lıplıpbah-* (EYSV. 144), *melmelbah-* (EYSV. 150), *tike tike etmek* (EYSV. 206), *yayan yapıldah* (EYSV. 224), *yel yepelek* (EYSV. 225) (DS.4240) gibi; aynı kelimelerin, zıt anlamlı kelimelerin, eş veya yakın anlamlı kelimelerin ve ses benzerliğine dayalı sözcüklerin tekrarlanmasıyla oluşan farklı türde ikilemeler de görülmektedir.

Biz de bu yazımızda Elazığ yöresine ait, kalıplaşmış bir ifade şekli olan “çağa çoluk davar doluk” kullanımı, dolayısıyla “çağa çoluk” ve “davar doluk” ikilemeleri ve bu ikilemeleri oluşturan kelimeler üzerinde durmak istedik.

Türkçede “ikilemeler” yanında “üçleme” ve “dörtlemeler”in de bulunduğu bilinmektedir. Osman Nedim Tuna, Türkçede rastlanılan üçlemelere “*at avrat pusat; bağ bahçe bostan, çay kahve gazoz, dost ahbap akraba, şans kader kısmet...*”, dörtlemelere ise “*ana avrat kız kısrak, çanak çömlek tencere tava, din iman insaf merhamet, eş dost hısım akraba, ev bark ot ocak...*”<sup>4</sup> gibi kullanımları örnek olarak göstermiştir.

Elazığ ağızlarında görülen “çağa çoluk davar doluk” dörtlemesi, “ikilemeler”in bir arada kullanılarak bir “dörtleme” şekline geldiğini gösteren örneklerdendir. Grubun birinci ikilemesi ile aile bireyleri kastedilirken ikinci ikileme, genellikle, ailenin maddi yapısı için kullanılmaktadır.

“Çağa çoluk” ikilemesinde geçen “çağa” kelimesi Türk Dil Kurumu’nun sözlüğüne göre “Çağa is. hlk. çocuk, bebek”<sup>5</sup>; ikileme şeklinde ise “çoluk çocuk,-ğu, is. 1. Çocuklarla birlikte aile topluluğu. 2. Bir işte gereken deneyimi kazanamamış yaşça küçük kimseler,

<sup>2</sup> Ahmet Buran, “Gakgo/Gakgoş Kelimesinin Kökeni ve Anlamı” Türk Dili Dergisi, S. 578, Şubat 2000, s.173.

<sup>3</sup> Daha geniş bilgi için bakınız Ahmet Buran; Keban, Baskil ve Ağın Yöresi Ağızları TDK Yayınları, Ankara 1997.

<sup>4</sup> Osman Nedim Tuna, Türkçenin Sayıca Eş Heceli İkilemelerinde Sıralama Kuralları ve Tabii Bir Ünsüz Dizisi, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1986, s. 25-26.

<sup>5</sup>Türkçe Sözlük, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 2009, s. 380.

## Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic  
Volume 8/9 Summer 2013



gençler.”<sup>6</sup> açıklamalarıyla verilmiştir. Orta Türkçe Sözlükte ise “çağa 1.körpe çocuk. 2.tüyü henüz bitmemiş kuş yavrusu.”<sup>7</sup>

Tuncer Gülensoy’un “Türkiye Türkçesindeki Türkçe Sözcüklerin Köken Bilgisi Sözlüğü”nde “çağa : çocuk< çaka An.ağl. çağa, caa, cacık, cağa, coğa, ça, çaa, çağ, çala, çarga, çaşka, çaya, çoa, çoçka, çoğ çoğa, çova, çöne ‘bebek, çocuk’(DS.III, 1033); **çoluk çocuk** ‘çocuklarla birlikte aile topluluğu’ <çol+(u)k / çor+çocukAn.ağl.: çor çocuk, çol çocuk, çoluh çocuk, çoluk çoluk (DS. III 1271)”<sup>8</sup> şeklinde verilmiştir.

Mehmet Hazar, çocuklukla ilgili sözler üzerinde dururken çağa kelimesi için “**çağa** (<OT *çaga* ‘kuş yavrusu’), [ Der.Söz. *çağa* ‘çocuk’, *çağala-* ‘çocukça hareket etmek’, Elazığ ağzında *çağa çoluk davar doluk* şeklinde geçer], “Çocuk”, Azr. *çağa* ‘bebek’, Özb. *çakaläk* ‘bebek’, Bşk. *bala-sağa* ‘evlat’, Kzk. *bala-sağa* ‘evlat’, [şağa ‘çocuk’ (29.25) <Kıp.T. *çaga* ‘tüyü bitmemiş kuş yavrusu’ (Hazar 2005:96)], Tat. *bala-çağa* ‘evlat’, Trkm.*bala-* ‘evlat’.(s.10)”<sup>9</sup> Hazar’ın değerlendirmesine göre *çağa*<OT *çaga* ‘kuş yavrusu’ ünsüz değişimiyle ortaya çıkan bir kelimedir. Bu durumda kelime “çocuk, bebek” karşılığıyla kullanılır hale gelmiştir. Mehmet Hazar, adı geçen bildirisinde, çoluk kelimesinin bildircin kuşu için kullanılırken “çocuk” kelimesinin de Orta Türkçede “domuz yavrusu” olarak kullanıldığından bahsetmektedir: “**çoluk**(Der.Söz. *çoluh çocuk* [bk.*uşak*]~*çor çocuk*~*çolçocuh* ‘hayvanları bağlamak için boyunlarına geçirilen ‘U’ şeklindeki ağaç; bildircin kuşu; irili ufaklı kalabalık’, Rize ağzında *çeluk* ‘çocuk’), “Çocuk”, *çoluk çocuk* (İng. *offspring*) ikilemesinde geçer, bk.*kızan*(kız kızan)”, “**çocuk** (< ET *çocuk* ‘domuz yavrusu, her şeyin küçüğü’) ( Nişanyan 2003: 78), OT *çoçğa / çoçka / cocğa* ‘domuz yavrusu’ (Clouston 1972: 400)..... Eski çağlardan başlayarak kullanıldığı anlaşılıyor. Orta Türkçede çocuk ‘domuz yavrusu’ olarak geçer.....çocukla- ‘doğurmak’(Gülsevin 2002:373).”<sup>10</sup>

Eski Türkçe Sözlük’te: “çolug ‘ev halkı, aile’, çoluk 1.(şhs.) 2.aksak çoluk, şikest”<sup>11</sup> olarak geçmektedir.

Tanımlardan ve açıklamalardan da anlaşılacağı gibi Elazığ yöresinde kullanılan “çağa çoluk” ikilemesinde kullanılan birimlerden her biri küçük, yavru anlamında kullanılan kelimelerdir. Daha önceleri hayvanlar için kullanılan bu kelimeler zamanla, değişime uğrayarak, Türkiye Türkçesi ağızlarında “insan ufağı”, “insan yavrusu” anlamlarında kullanılır hâle gelmişlerdir.

İkilemeleri belli kelime türleri ve kurallarıyla sınırlamak da mümkün değildir. İkilemenin şekil özelliğine dikkat edersek, ikilemeyi oluşturan kelimeler -yazı dilinde kullanımından farklı olarak- yer değiştirmiştir diyebiliriz. Çünkü ikilemenin gerek yazı dilinde, gerekse ağızlarda olsun kullanımı “çoluk çocuk (çağa)” şeklindedir.

“Dörtleme”mizin ikinci ikilemesini oluşturan ve genellikle şahsın veya ailenin maddi durumunu öğrenmek için kullanılan “davar doluk” bölümü de dikkat çekicidir.

<sup>6</sup> Türkçe Sözlük, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 2009, s. 448.

<sup>7</sup> Fuzuli Bayat, Orta Türkçe Sözlük, Yalın Yayıncılık, İstanbul 2008, s.93.

<sup>8</sup> Tuncer Gülensoy, Türkiye Türkçesindeki Türkçe Sözcüklerin Köken Bilgisi Sözlüğü, TDK Yayınları, Ankara 2007, s.210.

<sup>9</sup> Mehmet Hazar, “Türk Dilinde Çocuk ve Genç”, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fak. II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu, 4 Ekim 2006.Aynı makalenin internetteki şekli: [turkoloji.cu.edu.tr/YENI%20TURK%20DILI/mehmet\\_hazar\\_cocuk\\_...](http://turkoloji.cu.edu.tr/YENI%20TURK%20DILI/mehmet_hazar_cocuk_...)

<sup>10</sup> Mehmet Hazar, a.g.b.

<sup>11</sup> Fuzuli Bayat, Minara Esen Aliyeva, Eski Türkçe Sözlük, Yalın Yayıncılık, İstanbul 2008, s.63.

### Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic  
Volume 8/9 Summer 2013



Davar kelimesi sözlüklerde “1 . koyun ve keçiye verilen ortak ad. 2 . koyun veya keçi sürüsü”<sup>12</sup> olarak kullanılmaktadır ve ikilemedeki anlamıyla bu tanımlar örtüşmektedir. Tuncer Gülensoy kelimeyi “davar ‘Davar, sığır, mal’ = OT tavar, tavar ‘mal, davar’ (DLT) ~ tabar (KB) ~ tıwar (EUTS,238; MA,5-8)”<sup>13</sup> şeklinde açıklamaktadır. Derleme Sözlüğü’nde ise “davar doluk [davar doluh] Davar mavar, irili ufaklı bütün davarlar: Davar doluğu sattım.(-Gaz.) [davar doluh] : (Kesirik –El.)”<sup>14</sup> şeklinde geçer.

İkilemelerde belli kurallar olmakla birlikte –daha önce de söylediğimiz gibi- bazen bu kurallara uyulmadığı da görülmektedir. Elazığ ağzında daikilemelerin, yazı dilinde yer alan ikileme kurallarına, genellikle, uygun olarak kurulduğu görülse de, örneğimizde olduğu gibi, bu kuralların değiştiği de görülmektedir. Bir kısım ikilemelerde birinci öge sabit kalmakta, ikinci öge ses birimleri bakımından değişebilmektedir. Sesleri değişebilen öge, anlam bakımından ilk öge ile uyumlu olmakta, hatta bu değişmelerle anlam daha da pekiştirilmekte ve daha çok ilgi çekici hâle getirilerek vurgulanmaktadır. Ayrıca, ikinci ögede değişen sesler, birinci ögenin seslerine yakın olup bir bakıma da ahenk sağlayıcı seslerdir.

“Davar doluk” ikilemesi bir “dörtleme”nin içerisinde ikinci öge durumunda olduğu için buradaki değişim de “çoluk” kelimesine uygun olarak gerçekleşecektir.

Sözlüklere baktığımız zaman “toklu” diye bir kelimeyle karşılaşmaktayız. Bu kelime, “ toklu is. zool. Bir yıllık kuzu”<sup>15</sup> olarak tanımlanmakta ve “davar” kelimesiyle de anlam olarak uyuşmaktadır. DivanüLûgati’t Türk’te “toqlı. Altı aylık koyun.”<sup>16</sup> Derleme Sözlüğü’nde “ toklu (I) [ tohlu (I) -1, tokluk] 1.Altı aylıkla bir yaş arasındaki kuzu. [tokluk]: (Krş.) 2.İki yaşında kuzu.”<sup>17</sup> , Tarama Sözlüğü’nde ise “toklu, (tohlu): Bir yaşında erkek koyun.”<sup>18</sup> Orta Türkçe Sözlük’te de “ toklu : bir yaşındaki erkek koyun, kuzu ”<sup>19</sup> olarak geçmektedir. Toklu kelimesi ilk ikilememizin “çoluk” kısmına uygun olacak şekilde değişerek (tohlu>toklu> tokluk >toluk> doluk ) doluk haline gelmiştir. Halk ağızlarında görülen ikilemelerde yer alan kelimeler, genellikle söyleyişte kolaylığa ve ahenge uygun olarak değişebilmektedir. İncelediğimiz “çağa çoluk davar doluk” dörtlemesinde de böyle bir değişim söz konusudur.

“Dörtleme”nin kavram alanı ve sosyal işlevi ile ilgili olarak da kısaca şunları söyleyebiliriz: Elazığ yöresi ağızlarındaki bu söyleyiş, genellikle, uzun süredir birbirlerini görmeyen kişilerin ya da gurbetteki insanların, birbirlerinden veya başka kişilerden haber almak için kalıplaşmış olarak kullandıkları bir ifadedir. Ayrıca o anda muhatap olunan kişiye verilen önem ve değer de göstergesi olarak düşünülebileceği gibi aradaki samimiyeti de ifade etmektedir.

Araştırmalarımız sırasında Osman Sarıyıldız’a ait “Zara Kelâmı” adlı şiirde de “doluk” kelimesinin geçtiğini görmekteyiz:

“İt denir sokakta gezen zağara

Cingorostur dağlardaki mağara

<sup>12</sup> Türkçe Sözlük, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 2009, s. 476.

<sup>13</sup> Tuncer Gülensoy, Türkiye Türkçesindeki Türkçe Sözcüklerin Köken Bilgisi Sözlüğü, TDK Yayınları, Ankara 2007, s.210.

<sup>14</sup> Derleme Sözlüğü, TDK Yayınları, Ankara 2009, s.1378.

<sup>15</sup> Türkçe Sözlük, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 2009, s.1987.

<sup>16</sup> DivanüLûgati’t Türk, (Çeviri, Uyarlama , Düzenleme :Seçkin Erdi, Serap Tuğba Yurteser), Kabalcı Yayınevi, İstanbul 2005.

<sup>17</sup> Derleme Sözlüğü, TDK Yayınları, Ankara 2009, s.3950.

<sup>18</sup> Tarama Sözlüğü, TDK Yayınları, Ankara 2009, s.3814.

<sup>19</sup> Fuzuli Bayat, Orta Türkçe Sözlük, Yalın Yayıncılık, İstanbul 2008, s.486.

## Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic  
Volume 8/9 Summer 2013



Ağıldaki koyun keçi davara

*Doluk* derler gardaş bizim Zara'da"<sup>20</sup>

Derleme Sözlüğü'nde de toklu maddesi verilirken "...[tokluk] : 2.İki yaşında kuzu.(....-El.; -Ml.;...Divriği –Sivas;...)"<sup>21</sup>şeklinde verilmiştir. Bu da bize Sivas'ta da bu kullanımın olduğunu göstermektedir.

Yazımızı, "*çağa çoluk davar doluk*" dörtlemesinin özlem yönünü vermesi bakımından Esat Kabaklı'nın "Kirve Memi" türküsünden yaptığımız alıntıyla bitirelim:

"Ne var ne yok kirve dedim heç dedi  
*Çağa çoluk davar doluk* geç dedi  
 Ya akraban hısımların kaç dedi  
 Koparmaya kıymadığı gül vurur, gül vurur."

#### KAYNAKLAR ve KAYNAK KISALTMALARI

- AKSAN, Doğan, **Türkçenin Sözcük Varlığı**, Engin Yayınları, Ankara 1996.
- ALKAYA, Ercan, "Orta ve Doğu Karadeniz Ağzlarında Görülen İkilemeler Üzerine Bir Değerlendirme" **TurkishStudies**, Volume 3/3 Spring 2008.
- BURAN, Ahmet, İLHAN, Nadir, (**EYSV**), **Elazığ Yöresi Söz Varlığı**, TDK Yayınları, Ankara 2008.
- BURAN, Ahmet, "Gakgo/Gakgoş Kelimesinin Kökeni ve Anlamı" **Türk Dili Dergisi**, S. 578, Şubat 2000.
- BURAN, Ahmet, **Keban, Baskil ve Ağın Yöresi Ağzları**, TDK Yayınları, Ankara 1997.
- Derleme Sözlüğü**, TDK Yayınları, Ankara 2009.
- DivanüLûgati't Türk**, (Çeviri, Uyarlama, Düzenleme:Seçkin
- ERDİ, Serap,Tuğba Yurteser, Kabalcı Yayınevi, İstanbul 2005.
- BAYAT Fuzuli, Minara Esen Aliyeva, **Eski Türkçe Sözlük**, Yalın Yayıncılık, İstanbul 2008.
- BAYAT Fuzuli, **Orta Türkçe Sözlük**, Yalın Yayıncılık, İstanbul 2008.
- HAZAR, Mehmet, "Türk Dilinde Çocuk ve Genç", **Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fak. II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu**, 4Ekim2006. (Aynı makalenininternetadresit: [turkoloji.cu.edu.tr/YENI%20TURK%20DILImehmet\\_hazar\\_cocuk\\_...](http://turkoloji.cu.edu.tr/YENI%20TURK%20DILImehmet_hazar_cocuk_...))
- KAYA, Doğan,**Sözlük Destanlar**, Ankara2011.
- Tarama Sözlüğü**, TDK Yayınları, Ankara 2009
- TUNA, Osman Nedim, **Türkçenin Sayıca Eş Heceli İkilemelerinde Sıralama Kuralları ve Tabii Bir Ünsüz Dizisi**, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1986.

<sup>20</sup>Doğan Kaya,Sözlük Destanlar, Ankara 2011, s.88.

<sup>21</sup>Derleme Sözlüğü, TDK Yayınları, Ankara 2009, s.3950.

#### Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic  
 Volume 8/9 Summer 2013



---

GÜLENSOY, Tuncer, **Türkiye Türkçesindeki Türkçe Sözcüklerin Köken Bilgisi Sözlüğü**, TDK Yayınları, Ankara 2007.

**Türkçe Sözlük**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 2009.

---

**Turkish Studies**

*International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*  
Volume 8/9 Summer 2013

